

Eiropas Savienības Tiesas spriedums *Google Spain* lietā

Tiesības tikt aizmirstam un personas datu aizsardzība internetā

DR.IUR.

IRĒNA ŅESTEROVA

Tieslietu ministrijas Eiropas
Savienības Tiesas departamenta
juriskonsulte

Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk – EST) virspalātas spriedums lietā C-131/12 *Google Spain*,¹ kas pieņemts 2014. gada 13. maijā, radīja negaidītu pārsteigumu gan tiesību zinātniekiem un piemērotājiem, gan informācijas un komunikāciju tehnoloģijas nozares pārstāvjiem. EST šajā spriedumā atzina tiesības tikt aizmirstam, norādot, ka tās piešķir personai tiesības prasīt interneta meklētājprogrammas pakalpojuma sniedzējam savu datu dzēšanu. Tādējādi EST spriedums uzliek meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējiem pienākumu, saņemot personas pieprasījumu par savu datu dzēšanu, to izvērtēt un, ja vien to neattaisno sabiedrības intereses, dzēst informāciju no meklēšanas rezultātu saraksta.

Google Spain lieta aktualizē jautājumu par to, kā saistībā ar straujo informācijas tehnoloģiju attīstību nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, no vienas puses, un vārda un informācijas brīvību, no otras puses. Šī lieta būtiski ietekmēs šobrīd notiekošo datu aizsardzības reformu Eiropas Savienībā (turpmāk – ES), izstrādājot Vispārējo datu aizsardzības regulu.² Publikācijā ir sniegts pārskats par EST galvenajām atziņām *Google Spain* lietā, kā arī vērsta uzmanība uz problemātiskiem un diskutējamiem jautājumiem saistībā ar šī sprieduma iespējamām sekām nākotnē.

Lietas būtība

Lietas pamatā ir sūdzība, ko Spānijas pilsonis Mario Kosteha Gonzaless (*Mario Costeja González*) iesniedza Spānijas Datu aizsardzības aģentūrai (*Agencia Española de Protección de Datos*). 1998. gadā Spānijas laikrakstā tika publicēts M.K. Gonzalesa vārds sakarā ar nekustamas mantas izsoli saistībā ar apķīlāšanu sociālās apdrošināšanas parādu dēļ, kas vēlāk kļuva pieejams internetā.

Neraugoties uz ilgo laika posmu kopš sākotnējās publikācijas, šī informācija parādās *Google Search*, kad tiek ievadīts Gonzalesa vārds. M.K. Gonzaless pieprasīja, lai viņa dati tiktu izdzēsti gan no laikraksta elektroniskās versijas, gan no meklētājprogrammas. Spānijas Datu aizsardzības aģentūra noraidīja sūdzību pret laikrakstu, uzskatot, ka attiecīgās informācijas publicēšana bijusi tiesiski pamatota.

Taču tā apmierināja sūdzību pret *Google Spain* un *Google Inc.*, uzdodot izņemt datus no meklētājprogrammas indeksa, lai tie vairs neparādītos meklēšanas rezultātos. *Google Spain* un *Google Inc.* par minēto lēmumu iesniedza apelācijas sūdzības Spānijas Valsts tiesā (*Audiencia Nacional*), kas apturēja tiesvedību, lai iesniegtu prejudiciāla nolēmuma lūgumu EST.

Prejudiciālie jautājumi

Prejudiciālie jautājumi, kas tika uzdoti par Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ³ (turpmāk – Direktīva) un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. panta ⁴ (turpmāk – Harta) interpretāciju, var tikt iedalīti trīs grupās:

1. Direktīvas materiālā piemērošanas joma, t.i., vai meklētājprogrammu darbība ir jākvalificē kā "personas datu apstrāde" un, ja tā, vai meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs ir jāuzskata par "atbildīgu" par personas datu apstrādi;
2. Direktīvas teritoriālā piemērošanas joma, t.i., vai Direktīva attiecas uz *Google Spain*, kas apkalpo *Google inc.*, kura savukārt darbojas ārpus ES;
3. meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēja atbildība un "tiesību tikt aizmirstam" jēdziens Direktīvā, t.i., vai datu subjektam ir tiesības prasīt, lai informācija, kas attiecas uz šo personu, vairs netiktu saistīta ar tās vārdu rezultātu sarakstā.

Ģenerālvokāta secinājumi

2013. gada 25. jūnijā ģenerālvokāts Nīlo Jēskinens (*Niilo Jääskinen*) sniedza secinājumus, ⁵ ierosinot EST atbildēt uz minētajiem jautājumiem tādējādi, ka Direktīva ir attiecināma uz *Google Spain* darbību, tomēr interneta meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs nevar tikt uzskatīts par "atbildīgu" par personas datu apstrādi, kā arī Direktīva nenosaka vispārinātas "tiesības tikt aizmirstam".

EST secinājumi

EST spriedums būtiski atšķiras no ģenerālvokāta secinājumiem. EST piekrita ģenerālvokāta viedoklim tikai attiecībā uz jautājumu par Direktīvas teritoriālo piemērošanu, bet attiecībā uz abiem pārējiem jautājumiem tā sniedza pretēju viedokli. EST galvenie secinājumi ir šādi.

Direktīvas materiālā piemērošanas joma

EST vispirms konstatēja, ka meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs veic "personas datu apstrādi" Direktīvas nozīmē, ņemot vērā, ka tas, automatizēti, konstanti un sistemātiski izmantojot internetu publicētās informācijas meklēšanai, "vāc" šādus datus, kurus tas pēc tam "atgūst", "reģistrē", "organizē", "saglabā" "atklāj" vai "padara pieejamus" saviem lietotājiem to meklējumu rezultātu sarakstu formā (28.-29. punkts). Turklāt nav svarīgi, ka meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs piemēro tās pašas darbības cita veida informācijai un nenošķir šo informāciju no personas datiem (29. punkts). Nav svarīgi arī tas, ka šie dati jau ir tikuši publicēti internetā un ka meklētājprogramma tos nav grozījusi (30. punkts).

EST turklāt konstatēja, ka meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs ir "atbildīgs" par personas datu apstrādi Direktīvas nozīmē (33. punkts). EST norādīja, ka jēdziens "atbildīgais" jādefinē plaši (34. punkts). Meklētājprogrammas darbības atšķiras un papildina interneta vietnes izdevēju darbību, un tai ir noteicoša loma personas datu globālajā izplatīšanā, jo tā padara šos datus pieejamus visiem interneta lietotājiem, kas veic meklējumu ar attiecīgās personas vārdu, ieskaitot interneta lietotājus, kas citādi nebūtu atraduši mājaslapu, kurā ir publicēti šie paši dati, ļaujot pat izveidot vairāk vai mazāk detalizētu attiecīgās personas profilu (35.-36. punkts).

Tādējādi meklētājprogrammas veiktā internetā publicētās informācijas organizēšana un apkopošana, lai atvieglotu to lietotājiem piekļuvi šai informācijai, var būtiski un papildus – salīdzinājumā ar mājaslapu izdevēju darbību – ietekmēt pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību (36.-37. punkts). Līdz ar to šādas meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējam savas atbildības, kompetenču un iespēju ietvaros ir jānodrošina, lai tā atbilstu Direktīvas prasībām, lai faktiski varētu tikt realizēta tostarp attiecīgo personu efektīva un pilnīga privātās dzīves aizsardzība (38. punkts).

Direktīvas teritoriālā piemērošanas joma

EST secināja, ka Direktīva ir attiecināma uz *Google Spain* darbību, vispirms vēršot uzmanību uz to, ka *Google Spain* veic efektīvu un reālu darbību Spānijā. Tas kā atsevišķa juridiska persona ir *Google* meitasuzņēmums Spānijas teritorijā un līdz ar to tā ir

"reģistrēta" Direktīvas nozīmē (49. punkts).

Pēc tam EST izvērtēja, vai *Google Spain* darbība ir veikta šī nodibinājuma darbības ietvaros. EST secināja, ka personas datu apstrāde, kas ir veikta tādas meklētājprogrammas kā *Google Search* pakalpojumu vajadzībām, ko ekspluatē uzņēmums, kura juridiskā adrese ir trešajā valstī, bet kuram ir nodibinājums dalībvalstī, ir veikta šī nodibinājuma "darbības ietvaros", ja tā ir paredzēta, lai šajā valstī nodrošinātu tādu reklāmas laukumu reklamēšanu un pārdošanu, kas tiek piedāvāti šajā meklētājprogrammā, kura kalpo, lai šis meklētājprogrammas sniegtais pakalpojums kļūst ienesīgs (55. punkts).

Tādējādi EST konstatēja, ka attiecīgās personas datu apstrādāšana ir veikta nodibinājuma, kas atbildīgs par apstrādi dalībvalsts teritorijā - šajā gadījumā Spānijas teritorijā -, reklāmas un komerciālās darbības ietvaros (57. punkts).

Meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēju atbildība un tiesības tikt aizmirstam

EST atzina, ka meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs var būt atbildīgs par to, lai no rezultātu saraksta, kas atspoguļots pēc meklējuma veikšanas pēc personas vārda, tiktu izdzēstas saites uz interneta lapām, kuras publicējušas trešās personas un kurās ir informācija saistībā ar šo personu, lai nodrošinātu datu subjekta pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Turklāt minētais pienākums pastāv arī tad, ja šis vārds vai šī informācija nav bijusi iepriekš vai vienlaicīgi izdzēsta no šīm mājaslapām, pat ja to publicēšana šajās lapās ir likumīga (88. punkts).

EST norādīja uz nepieciešamību atrast taisnīgu līdzsvaru starp interneta lietotāju leģitīmo interesi piekļūt informācijai un datu subjekta pamattiesībām saskaņā ar Hartas 7. un 8. pantu. EST atzina: lai gan datu subjekta intereses parasti ir svarīgākas, šis līdzsvars tomēr var būt atkarīgs no attiecīgās informācijas būtības un tās jutīguma attiecībā pret datu subjekta privāto dzīvi, kā arī sabiedrības interesēm saņemt šo informāciju, kas var atšķirties tostarp atkarībā no šīs personas lomas sabiedriskajā dzīvē. Iejaukšanās personas pamattiesībās nevar tikt attaisnota vienīgi ar meklētājprogrammas pakalpojuma sniedzēja ekonomiskajām interesēm (81. punkts).

Turklāt meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēji atšķirībā no mājaslapas izdevējiem nevar atsaukties uz Direktīvā paredzētajiem izņēmumiem, kas paredzēti gadījumā, ja apstrāde veikta "vienīgi žurnālistikas nolūkiem" (85. punkts). Apstrādei, kuru veicis meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs, var būt būtiskāka iejaukšanās datu subjekta pamattiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību nekā mājaslapas izdevēja veiktajai publicēšanai (87. punkts).

Visbeidzot, EST secināja, ka saskaņā ar Direktīvu datu subjekts var pieprasīt, lai meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs izdzēš saiknes uz mājaslapām, ja šī informācija tam var kaitēt vai tas vēlas, lai šī informācija pēc noteikta laika tiktu "aizmirsta". EST atzina: ja pēc attiecīgās personas pieteikuma izvērtēšanas ir konstatēts, ka saišu uz mājaslapām iekļaušana rezultātu sarakstā pašreizējā stadijā nav saderīga ar Direktīvu, tā ir neadekvāta, neatbilstoša vai vairs nav atbilstoša, vai ir pārmērīga saistībā ar apstrādes mērķiem, attiecīgā informācija ir jāizdzēš. Turklāt nav nepieciešams konstatēt, ka attiecīgās informācijas iekļaušana rezultātu sarakstā rada kaitējumu datu subjektam (94. punkts).

EST norādīja, ka pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, kas attiecīgi noteiktas Hartas 7. un 8. pantā, ir svarīgākas ne tikai par meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzēja ekonomisko interesi, bet arī sabiedrības interesi atrast šo informāciju, veicot meklēšanu, izmantojot personas vārdu. Tomēr atsevišķos gadījumos, piemēram, ņemot vērā attiecīgās personas lomu sabiedriskajā dzīvē, iejaukšanās tās pamattiesībās ir attaisnojama ar sabiedrības interesēm (97. punkts). EST secināja, ka, ciktāl šajā lietā nepastāv konkrēti iemesli, kas attaisno īpašo sabiedrības interesi meklēšanas ietvaros piekļūt šādu informācijai, kura tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, attiecīgā persona var pieprasīt saišu dzēšanu no rezultātu saraksta (98. punkts).

Sprieduma ietekme

Spriedums *Google Spain* lietā ir uzskatāms piemērs tam, kā Luksemburgas tiesa var ietekmēt katru Eiropas Savienības pilsoni. Tas piešķir ikvienai fiziskai personai tiesības prasīt interneta meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem savu datu izdzēšanu no meklēšanas rezultātu saraksta, un ir paredzams, ka šīs tiesības tiks izmantotas arvien biežāk.

Ietekme uz interneta meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem

Lai ievērotu spriedumā noteikto, *Google* ir publicējis formu, kas ļauj personai iesniegt pieprasījumu dzēst informāciju no meklēšanas rezultātiem. Personai ir jānorāda savs vārds, saite uz interneta vietni, sniedzot informāciju, kā tā ir saistīta ar šīs personas vārdu, ja tas nav skaidrs, un jāizskaidro, kāpēc datu uzrādīšana meklēšanas rezultātos ir nebūtiska, kāpēc šie dati ir

novecojuši vai citādi neatbilstoši. ⁶ Pirmajā dienā, kad *Google* sāka piedāvāt šo pakalpojumu, 12 000 personas pieprasīja savu datu dzēšanu. ⁷

Tomēr datu subjektu "tiesību tikt aizmirstam" efektīva nodrošināšana praksē rada virkni praktisku grūtību meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem. Tiem ir jāizstrādā jauna sistēma, kas paredz tehniskos risinājumus un administratīvo procedūru šādu pieteikumu saņemšanai, izskatīšanai un informācijas dzēšanai.

Pastāv diskusija par to, cik plaši ir interpretējams *Google Spain* spriedums. Tas būtībā ir attiecināms uz ikvienu meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzēju, kuram ir nodibinājums dalībvalstī, kas tiek izmantots, lai piedāvātu reklāmas pakalpojumus tiešsaistē saistībā ar meklēšanu, un kas ir reģistrēts un veic efektīvu darbību ES teritorijā. ⁸ Saistībā ar datu aizsardzības tiesību teritoriālo piemērošanu svarīgs ir jautājums, vai šīs tiesības var tikt paplašināti attiecinātas uz meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem, kas darbojas ārpus ES. ⁹ Piemēram, ja personas pieprasījums tiks apmierināts, saites tiks izdzēstas no *Google* lokālajām versijām ES, kas adaptētas ES valstu valodās, piemēram, *Google.lv*, bet ne no *Google.com* interneta vietnes. Tāpat vēl ir pārāgri spriest par sprieduma radīto ietekmi uz citiem meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem, piemēram, *Yahoo* un *Bing*, kā arī uz sociālo tīklu pakalpojuma sniedzējiem.

Saskaņā ar *Google Spain* spriedumu meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējam ir pienākums katru personas iesniegumu izvērtēt individuāli, samērojot datu subjekta tiesības ar sabiedrības interesēm. Iesniegumu izvērtēšana var būt sarežģīta, jo īpaši nepastāvot konkrētiem kritērijiem, kas nosaka, kādos gadījumos dati ir jādzēš, piemēram, kādam laika posmam ir jāpauz, lai dati būtu uzskatāmi par nebūtiskiem. Lai nodrošinātu vienādu pieeju visās dalībvalstīs, būtu jāizstrādā šādi kritēriji ES līmenī. Tas būtu nepieciešams, ņemot vērā, ka saskaņā ar spriedumu, ja meklētājprogrammas pakalpojumu sniedzējs atsakās izdzēst informāciju, personai ir tiesības vērsties nacionālajā datu aizsardzības iestādē vai tiesās.

Atsacīšanās apmierināt iesniegumu meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējam var draudēt ar gariem tiesvedības procesiem. Tāpēc, kā norāda tiesību zinātnieks asoc. prof. Dr.iur. Artūrs Kučs, personu pieprasījumi, visticamākais, tiks apmierināti, "pienācīgi neizvērtējot, vai tās pieejamība būtu attaisnojama ar sabiedrības interesēm". ¹⁰ Līdz ar to viens no būtiskākajiem jautājumiem ir, kā efektīvi nodrošināt "tiesības tikt aizmirstam" praksē, samērojot personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību ar sabiedrības interesēm piekļūt informācijai.

Tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesības uz vārda brīvību

Google Spain spriedums ir aktualizējis tiesību uz privātās dzīves aizsardzību un personas datu aizsardzības nozīmi. Tajā pašā laikā rodas jautājums, vai tā rezultātā netiks nepamatoti ierobežotas tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības uz informāciju.

Vairāki ārvalstu tiesību zinātnieki pamatoti norāda, ka EST nav pietiekami rūpīgi samērojusi abas minētās pamattiesības. ¹¹ EST vairākkārt atsauca uz Hartas 7. un 8. pantu, tajā pašā laikā tā tieši neatsauca uz Hartas 11. pantu un visai maz piemin tajā noteikto vārda un informācijas brīvību. Tāpat EST neatsauca uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) ¹² 10. pantu, kas paredz tiesības uz vārda brīvību, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi attiecībā uz šo tiesību ierobežošanu, lai gan šāda atsaukšanās būtu pamatota saskaņā ar Hartas 52. pantu, kas nosaka, ka Hartā noteikto tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā Konvencijā noteiktajām tiesībām.

EST atzīst, ka Hartas 7. un 8. pantā noteiktās pamattiesības ir svarīgākas par sabiedrības, kas lieto meklētājprogrammu pakalpojumus, interesēm saņemt šo informāciju, vienlaicīgi tā vērs uzmanību uz to, ka nepieciešams atrast līdzsvaru starp minētajām pamattiesībām. Tomēr konkrētākas norādes, pēc kādiem kritērijiem atšķirīgās intereses ir samērojamas, netiek sniegtas, norādot vienīgi, ka rezultāts var būt atkarīgs no "attiecīgās informācijas būtības un jutīguma", kā vienīgo attaisnojuma pamatu norādot "personas lomu sabiedriskajā dzīvē" (81. punkts).

Ģenerālvokāts Nīlo Jēskinens savos secinājumos atzīst nepieciešamību "nodrošināt pareizu, saprātīgu un samērīgu līdzsvaru starp personas datu aizsardzību, informācijas sabiedrības mērķu un ekonomikas dalībnieku, visu interneta lietotāju ar likumu aizsargāto interešu saskanīgu interpretāciju" (31. punkts). Atšķirībā no secinājumiem EST spriedumā nav vēsta uzmanība uz nepieciešamību izvērtēt, kā pienākums nodrošināt "tiesības tikt aizmirstam" ietekmēs informācijas sabiedrības attīstību, kas ir atkarīga no interneta pakalpojumu sniedzēju darbības. ¹³

Saskaņā ar EST spriedumu prasības, kas piemērojamas meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzēju darbībai un mājaslapas izdevēja publicēšanai, var būt atšķirīgas, jo pirmajā gadījumā šīs pamattiesības var tikt būtiskāk aizskartas (86., 87. punkts). Tas nozīmē: ja meklētājprogrammu pakalpojumu sniedzējiem ir pienākums izdzēst personas datus, tas nerada pienākumu šos datus dzēst arī to sākotnējam publicētājam. Tajā pašā laikā var izvirzīt arī pretēju apgalvojumu, ka datu dzēšana no meklēšanas

rezultātiem būtiskāk aizskar interneta lietotāju tiesības piekļūt informācijai. ¹⁴

Neraugoties uz minētajiem problemātiskajiem jautājumiem, spriedums būtiski ietekmēs tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesību uz personas datu aizsardzību digitālajā laikmetā, to izpratni un attīstību, tai skaitā ES tiesiskā regulējuma attīstību.

Tiesības tikt aizmirstam un ES datu aizsardzības reforma

Google Spain lieta ir piesaistījusi plašu uzmanību, diskutējot par ES datu aizsardzības reformu. Pašlaik spēkā esošā Direktīva tika pieņemta 1995. gadā, kad internets bija attīstības sākuma stadijā un daudzas mūsdienās populārās interneta vietnes vēl tikai radās. Lai stiprinātu privātās dzīves aizsardzību internetā un veicinātu Eiropas digitālo ekonomiku, Eiropas Komisija 2012. gadā piedāvāja visaptverošu datu aizsardzības tiesiskā regulējuma reformu, un tās ietvaros šobrīd tiek izstrādāta Vispārējās datu aizsardzības regula.

Tiesības tikt aizmirstam ir ietvertas Vispārējās datu aizsardzības regulas projektā kā vienas no pretrunīgāk vērtētākajām tiesiskajām garantijām, kas paredz efektīvu personas kontroli pār saviem datiem. ¹⁵ Tās nosaka, ka gadījumā, ja persona vairs nevēlas, lai tās dati tiek apstrādāti, un nepastāv tiesisks pamats, lai tos saglabātu, šie dati ir jāizdzēš. Tomēr šīs tiesības nav absolūtas un ir ierobežojamas. To mērķis nav dzēst pagātnes notikumus vai ierobežot preses brīvību. Kā jau iepriekš tika norādīts, tiesības tikt aizmirstam ir piemērojamas, izvērtējot to samērīgumu ar tiesībām uz vārda brīvību un tiesībām uz informāciju.

Sagaidāms, ka *Google Spain* lietai sekos arvien jaunas EST lietas, kurās tiks tālāk risināti jautājumi saistībā ar personas datu aizsardzību un tiesībām tikt aizmirstam internetā. Nacionālajām tiesībaizsardzības iestādēm un tiesām ir saistoša EST sniegtā interpretācija, izskatot līdzīgas lietas, un gadījumā, ja nacionālajai tiesai rodas jauni neskaidri jautājumi par Direktīvas un Hartas interpretāciju, tā var iesniegt prejudiciāla nolēmuma lūgumu EST. ■

* Rakstā ir pausts autores personiskais viedoklis, kas nav saistāms ar Tieslietu ministrijas oficiālo nostāju.

RAKSTA ATSAUCES / 15

1. EST 2014. gada 13. maija spriedums lietā C-131/12 *Google Spain*, nav publicēts.
2. Priekšlikums: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula). COM/2012/011 final - 2012/0011 (COD). Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/> [skatīts 01.07.2014.].
3. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, OV L 281, 23/11/1995., 31./50. lpp.
4. Eiropas Savienības Pamattiesību harta, OV C 326, 26.10.2012., 391./407. lpp.
5. Ģenerāladvokāta Nīlo Jēskinena (Niilo Jääskinen) 2013. gada 25. jūlija secinājumi EST lietā C-131/12, *Google Spain*, ECR nav publicēts.
6. Pieejama: https://support.google.com/legal/contact/lr_eudpa?product=websearch&hl=en [skatīta 29.06.2014.].
7. *Google Gets More Than 12,000 Privacy Requests*. Sky News, 2014. gada 30. maijs. Pieejams: <http://news.sky.com/story/1271887/google-gets-more-than-12000-privacy-requests> [skatīts 01.07.2014.].
8. Peers S. *Towards a Web 3.0? The Impact of the Google Spain Judgment on Social Networks and Wikipedia*. 2014. gada 14. maijs. Pieejams: <http://eulawanalysis.blogspot.com/2014/05/towards-web-3-0-impact-of-google-spain.html> [skatīts 01.07.2014.].
9. Kuner C. *The Court of Justice of EU's Judgment on the "Right to be Forgotten": An International Perspective*. 2014. gada 20. maijs. Pieejams: <http://www.ejiltalk.org/the-court-of-justice-of-eus-judgment-on-the-right-to-be/> [skatīts 01.07.2014.].
10. Kučs A. *Internets krustcelēs. Vai "tiesības tikt aizmirstam" fundamentāli mainīs interneta vidi?* Ir. 2014. gada 21. maijs.
11. Lynskey O. *Rising like a Phoenix: The "Right to be Forgotten" before the ECJ*. 2014. gada 13. maijs. Pieejams: <http://europeanlawblog.eu/?p=2351> [skatīts 01.07.2014.]; Peers S. *The CJEU's Google Spain Judgment: Failing to Balance Privacy and Freedom of Expression*. 2014. gada 13. maijs. Pieejams: <http://eulawanalysis.blogspot.com/2014/05/the-cjeu-google-spain-judgment-failing.html> [skatīts 01.07.2014.]; Kuner C. *The Court of Justice of EU's Judgment on the "Right to be Forgotten": An International Perspective*. 2014. gada 20. maijs. Pieejams: <http://www.ejiltalk.org/the-court-of-justice-of-eus-judgment-on-the-right-to-be> [skatīts 01.07.2014.].

12. Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija. Starptautiskā konvencija, 04.11.1950, Latvijas Vēstnesis, 13.06.1997., Nr. 143./144.
13. Kuner C. The Court of Justice of EU's Judgment on the "Right to be Forgotten": An International Perspective. 2014. gada 20. maijs. Pieejams: <http://www.ejiltalk.org/the-court-of-justice-of-eus-judgment-on-the-right-to-be/> [skatīts 01.07.2014.].
14. Lynskey O. Rising like a Phoenix: The "Right to be Forgotten" before the ECJ. 2014. gada 13. maijs. Pieejams: <http://europeanlawblog.eu/?p=2351> [skatīts 01.07.2014.].
15. Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 17. pants. COM/2012/011 final - 2012/0011 (COD). Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1404291605870&uri=CELEX:52012PC0011> [skatīts 01.07.2014.].

ATSAUCE UZ ŽURNĀLU

Ņesterova I. Eiropas Savienības Tiesas spriedums *Google Spain* lietā. Jurista Vārds, 15.07.2014., Nr. 27 (829), 16.-20.lpp.